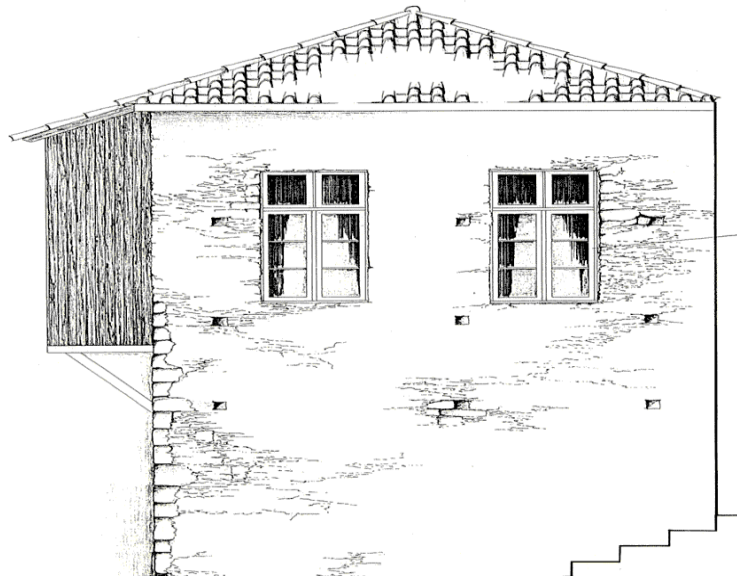

ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ Τ.Ε.

“Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΡΚΑΔΙΑΣ-ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΣΤΑ ΜΑΓΟΥΛΙΑΝΑ ΑΡΚΑΔΙΑΣ”

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΟΥΡΝΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΒΛΑΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΑΘΗΝΑ 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
----------	-------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Αρχιτεκτονικά κινήματα του 20ου αιώνα

1.1.Λειτουργισμός	5
1.2.Νεοπλαστικισμός	7
1.3.Νεοκλασικισμός	8
1.4.Ελληνικότητα	9
1.5.Μεταπολεμικής αρχιτεκτονικής	11
1.6.Μοντέρνο κίνημα	12
1.7.Ρωσικό φουτουριστικό κίνημα	12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 20ος αιώνας Πελοπόννησος

Κάστρα

2.1.Μεσαιωνικό κάστρο	13
2.2.Κάστρο Καρύταινας	14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	Αρχιτεκτονική Αρκαδίας	
3.1.	Κατασκευή	16
3.2.	Υλικά κατασκευής	17
3.3.	Τρόπος κατασκευής	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	Χωριό Μαγούλιανα	
4.1.	Τοποθεσία	24
4.2.	Εκκλησίες	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	Αποτύπωση κατοικίας Οικογένειας Μπουρνά	
5.1.	Φωτογραφίες κατοικίας	28
5.2.	Φθορές κατοικίας	38
5.3.	Σχέδια κατοικίας	40
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ		43
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		44
ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ		45

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην εργασία αυτή θα αναφέρω τα αρχιτεκτονικά κινήματα του 20ου αιώνα, θα μελετήσω την παραδοσιακή αρχιτεκτονική του 20ου αιώνα στο νομό Αρκαδίας και τέλος θα μελετήσω και θα αποτυπώσω τη κατοικία που μεγάλωσε ο πατέρας μου, κατασκευή έτους 1908.

Επιλογή αυτού του θέματος ήταν η συναισθηματική αξία αυτής της κατοικίας τόσο στον αγαπημένο πατέρα μου όσο και σε εμένα.

Κύριος βοηθός στην εργασία αυτή ήταν ο διάλογος που έκανα με τον πατέρα μου για την ιστορία αυτής της κατοικίας και για την διαβίωσή του σ' αυτήν.

Προχώρησα στη μελέτη βιβλίων με αρχιτεκτονικό και παραδοσιακό ενδιαφέρον για τις αρχές του 20ου αιώνα.

Τέλος, καταλύτης αυτής της εργασίας ήταν η αποτύπωση της κατοικίας που με βοήθησε να εισχωρήσω στο πως ζούσαν οι άνθρωποι εκείνα τα χρόνια σε αυτά τα σπίτια.

Τελικό συμπέρασμα της εργασίας θα είναι η κατανόηση των αρχιτεκτονικών τύπων και τρόπων δόμησης της εποχής και της περιοχής. Τέλος, ο στόχος μου θα είναι η μελέτη και η πιθανή πρόταση επέμβασης στη κατοικία.

1. Αρχιτεκτονικά κινήματα του 20^{ου} αιώνα

Η αρχιτεκτονική του 20^{ου} αι. γνωστή και ως σύγχρονη αρχιτεκτονική, έχει ως κύριο χαρακτηριστικό της, τη λειτουργικότητα του κτιρίου και όχι την ελκυστικότητά του. Οι αρχιτέκτονες εκείνη τη περίοδο τροποποίησαν την ήδη υπάρχουσα αρχιτεκτονική (γοθτικού στιλ) που υπήρχε απ' το 19 αι. και την έκαναν πιο λειτουργική. Αυτό φάνηκε στην απλότητα των σχεδίων, όσο και της ίδιας της κατασκευής.

Κινήματα

1.1) Ο Λειτουργισμός ήταν ένα απ' τα σημαντικότερα κινήματα του 20^{ου} αιώνα. Βασικοί εκπρόσωποι του ήταν ο Άντολφ Λώς και ο Βάλτερ Γκρόπιους την δεκαετία του 1920-1930.(Ποταμιανός,2014)

Εικόνα 1 : Άντολφ Λώς - Αυστρία 1870-1933

(Ελληνική Αρχιτεκτονική Εταιρεία, Φεσσά-Εμμανουήλ,2009)

Σημαντικότερο έργο του το Goldman & Salatsch Building

Εικόνα 2 : Goldman & Salatsch Building – 1910 Βιέννη

<https://en.wikipedia.org>

Εικόνα 3 : Βάλτερ Γκρόπιους – Γερμανία 1883-1969

(Ελληνική Αρχιτεκτονική Εταιρεία, Φεσσά-Εμμανουήλ, 2009)

Σημαντικότερο έργο του το εργοστάσιο Fagus

Εικόνα 4 : Το εργοστάσιο Fagus – 1910-1911

(<https://unescohat.wordpress.com/2013/01/04/το-εργοστάσιο-fagus>)

Στο πρώτο μισό του 20^{ου} αι. τα κτίρια είναι με βάση τα κτίρια του 19^{ου} αι.. Στη συνέχεια αυτό αλλάζει. Το μεγάλο βήμα για να αλλάξουν τα κτίρια από απλά κτίρια είναι η βιομηχανική επανάσταση του 1851. Η βιομηχανική επανάσταση οδήγησε στη παραγωγή χιλιάδων δοκών χάλυβα και άλλων δομικών υλικών.

Στο δεύτερο μισό του 20^{ου} αι. στα κτίρια πλέον χρησιμοποιούνται καινούργια υλικά, όπως το οπλισμένο σκυρόδεμα, και νέες εφευρέσεις, όπως ο ανελκυστήρας. Ο στόχος είναι να φιλοξενήσουν περισσότερους ανθρώπους σε λιγότερο χώρο με την ίδια λειτουργικότητα και άνεση σε σχέση με πριν.(Ποταμιανός,2014)

1.2) Ο Νεοπλαστικισμός είναι ένα καλλιτεχνικό ρεύμα που υπήρχε από το 1917 μέχρι το 1931 στην Ολλανδία. Οι νεοπλαστικιστές επιδίωξαν να εκφράσουν ένα νέο ουτοπικό ιδανικό, πνευματικής αρμονίας και τάξης. Χαρακτηριστικό τους είναι η αφαίρεση. Σημαντικότεροι εκπρόσωποι του ρεύματος αυτού είναι : ο Πιε Μοντριάν (1872-1944), ο Τεό φαν Ντέομπουργκ (1883-1931) και ο Μαξ Μπιλ (1908-1994). (Ποταμιανός,2014)

1.3) Ο Νεοκλασικισμός, όπου εισήχθη στην Ελλάδα στη διάρκεια της βασιλείας του Όθωνα από αρχιτέκτονες όπως ο Φρήηριχ φον Γκαίρτνερ, ο Φρανσουά Μπουλανζέ αλλά και Έλληνες όπως ο Σταμάτης Κλεάνθης και ο Λύσανδρος Καυταντζόγλου, ξεκινάει από τα μέσα του 18^{ου} αι και φτάνει στις αρχές του 20^{ου} αιώνα.(Ποταμιανός,2014)

Εικόνα 5 : Φρήηριχ φον Γκαίρτνερ – Γερμανία 1791-1847

(Ελληνική Αρχιτεκτονική Εταιρεία, Φεσσά-Εμμανουήλ,2009)

Σημαντικότερο έργο του το κτίριο των ανακτόρων του Όθωνα και μετέπειτα η Βουλή των Ελλήνων

Εικόνα 6 : Η Βουλή των Ελλήνων – 1843

(<https://www.alfavita.gr>)

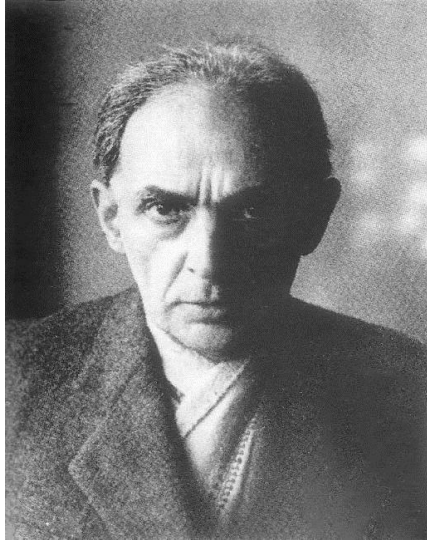
Ο Νεοκλασικισμός ήταν θα λέγαμε ο εθνικός ρυθμός της Ελλάδας, καθώς διαδόθηκε σε όλη τη χώρα, παρέμεινε περισσότερο από κάθε άλλη χώρα της Ευρώπης και σε αυτόν οφείλουμε ένα μεγάλο αριθμό έξοχων κτιρίων.(Φιλιππίδης,1984)

Εικόνα 7 : Μέγαρο Σταθάτου - Του Ερνέστο Τσίλλερ – 1895

(<http://www.pi-schools.gr>)

1.4) Κατά τη δεκαετία του 1920 άρχισε να προβάλλεται ένα αίσθημα υπέρ της «ελληνικότητας» ή αλλιώς «επιστροφή στις ρίζες». Κύριος εκφραστής της ήταν ο Αριστοτέλης Ζάχος και ο Δημήτρης Πικιώνης.

Εικόνα 8 : Δημήτρης Πικιώνης – 1887- 1968
(Φιλιππίδης,1984)

Εικόνα 9 : Δημαρχείο Βόλου - Του Δημήτρη Πικιώνη – 1961

<http://e-thessalia.gr>

Το παραδοσιακό κίνημα θα λέγαμε ήταν ο προθάλαμος του Μοντέρνου Κινήματος που θα έπαιρνε μορφή το 1930.

1.5) Ένας αξιοσημείωτος αρχιτέκτονας μεταπολεμικής αρχιτεκτονικής ήταν ο Άρης Κωνσταντινίδης. Στηριζόταν στην άνεση, τη λειτουργικότητα των χώρων, την ένταξη στο περιβάλλον και την ανάδειξη κάθε κατασκευαστικού υλικού. (Φιλιππίδης, 1984)

Εικόνα 10 : Άρης Κωνσταντινίδης – 1913-1993

(Φιλιππίδης, 1984)

Σημαντικό δημόσιο έργο του τα συγκροτήματα εργατικών πολυκατοικιών στη Νέα Φιλαδέλφεια

Εικόνα 11 : Συγκρότημα πολυκατοικιών – Νέα Φιλαδέλφεια

(Φιλιππίδης, 1984)

1.6) Το Μοντέρνο Κίνημα, ή γνωστό και ως Μοντερνισμός, έχει τις ρίζες του στα μέσα του 18^{ου} αι. αλλά αναπτύχθηκε στις αρχές του 20^{ου} αι.. Η ανάπτυξη των πόλεων, οι τεχνολογικές καινοτομίες και οι εξελίξεις σε διάφορους τομείς όπως η φυσική, τα μαθηματικά, η μηχανική και η βιομηχανία, συνέλαβαν στην ανάπτυξη του μοντερνισμού. Ο σημαντικότερος εκφραστής του κινήματος αυτού ήταν ο Αυστριακός Άντολφ Λώς.(Ποταμιανός,2014)

1.7) Ένα άλλο κίνημα που υπήρχε την ίδια περίοδο στην Ευρώπη ήταν το ρωσικό φουτουριστικό κίνημα ή αλλιώς κονστρουκτιβισμός. Αυτό το κίνημα βασιζόταν στην αφηρημένη τέχνη με λιτές γραμμές και απλά γεωμετρικά σχήματα. Κύριος εκφραστής της ήταν ο Βλαντίμιρ Τάτλιν.

Εικόνα 12 : Βλαντίμιρ Τάτλιν – Ρωσία 1885-1953

(Ελληνική Αρχιτεκτονική Εταιρεία, Φεσσά-Εμμανουήλ,2009)

Εικόνα 13 : Πύργος - Το μνημείο της Τρίτης Διεθνούς 1919

(<http://www.greekorbis.gr>)

2. 20^{ος} αιώνας (Πελοπόννησος)

Η αρχιτεκτονική κληρονομία της Πελοποννήσου ξεκινάει πριν από 750 χρόνια. Τα μεσαιωνικά κάστρα, οι οικισμοί και τα σπίτια που συναντάει κάποιος στην Ηλεία, στην Αχαΐα, στην Μεσσηνία και στην Αρκαδία είναι μοναδικού κάλους.

Κάστρα

2.1) Ένα ξεχωριστό κάστρο για την περιοχή της Αρκαδίας είναι το μεσαιωνικό κάστρο στα Μαγούλιανα. Βρίσκεται σε μια βουνοκορφή με υψόμετρο 1450μ. και χρονολογείται γύρω στο 13^ο αιώνα. Η κατασκευή του έγινε από τους Φράγκους με στόχο την αμυντική τους κάλυψη. Η σημερινή του κατάσταση δεν είναι πολύ καλή. (Καρποδίνη-Δημητριάδη, Έβερτ, Φακίδη, Μηναΐδη, 1993)

Εικόνα 14 : Μεσαιωνικό κάστρο - Περιοχή Μαγούλιανα

(<http://www.kastra.eu>)

2.2) Ένα απ' τα εντυπωσιακότερα κάστρα της Πελοποννήσου είναι το κάστρο της Καρύταινας. Χτίστηκε από τον Ούγκο Ντε Μπρυγιέρ με γαλλική αρχιτεκτονική το 1245 κι ονομάστηκε « Τολέδο της Ελλάδας ». Στην επανάσταση του 1821 έγινε ορμητήριο του Κολοκοτρώνη.

(Καρποδίνη-Δημητριάδη,Έβερτ,Φακίδη,Μηναΐδη,1993)

Εικόνα 15 : Κάστρο Καρύταινας

(Καρποδίνη-Δημητριάδη,Έβερτ,Φακίδη,Μηναΐδη,1993)

Γενικό χαρακτηριστικό αυτής της αρχιτεκτονικής είναι η πέτρα και ο ωμόπλινθος. Τα σπίτια των χωριών χρονολογούνται από τα τέλη του 18^{ου} αι. έως και τα μέσα του 20^{ου} αιώνα. Μπορούμε να πούμε ότι υπάρχουν ρίζες ακόμα και απ' τον Μεσαίωνα.(Φιλιππίδης,1985)

3. Αρχιτεκτονική Αρκαδίας

Εικόνα 16 : Νομός Αρκαδίας

(<http://www.vres.gr>)

Συγκεκριμένα η Αρκαδία κατέχει μια ξεχωριστή θέση στο χώρο της ελληνικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Η αρχιτεκτονική αυτή χαρακτηρίζεται ως απλή, λιτή, αυστηρή και με γεωμετρικό ύφος. Επηρεάζεται, βέβαια και από τις κλιματολογικές, γεωμορφολογικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες της περιοχής. (Cooper, Kourelis, 2002)

- Κλιματολογικές συνθήκες

Το κλίμα της Αρκαδίας είναι ορεινό, αφού αποτελείται από πολλά βουνά, όπως το Ταΰγετο, το Πάρνωνα, το Μαίναλο. Το χειμώνα οι χιονοπτώσεις και οι βροχοπτώσεις είναι συνεχείς, ενώ το καλοκαίρι η θερμοκρασία δεν ξεπερνάει τους 32°C. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα η Αρκαδία να κατατάσσεται σε έναν από τους καλύτερους χειμερινούς προορισμούς.

- Γεωμορφολογικές συνθήκες

Το έδαφος της Αρκαδίας είναι , όπως προ είπαμε, ορεινό. Αποτελείται από πολλά βουνά, οροσειρές και δύσβατες περιοχές. Διαθέτει δάση, κοιλάδες, ποτάμια (πχ Αλφειός) και λίμνες (πχ η Τάκκα και η τεχνητή λίμνη του Λάδωνα).

- Κοινωνικές συνθήκες

Το μορφωτικό επίπεδο των ανθρώπων της Αρκαδίας ήταν χαμηλό. Οι πόλεμοι, η μεγάλη απόστασή τους από τα μεγάλα αστικά κέντρα και ο «βαρύς» χειμώνας είχε σαν αποτέλεσμα να έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και μόνο έχοντας τη βασική εκπαίδευση (δημοτικό).

- Οικονομικές συνθήκες

Οι άνθρωποι της Αρκαδίας ήταν δύο σταθμών την περίοδο του 20^{ου} αιώνα, οι εύποροι και οι οικονομικά ασθενείς .Οι περισσότεροι ήταν οι οικονομικά ασθενείς που ασχολούνταν κατά κύριο λόγο με οικοδομικές ασχολίες ή με την κτηνοτροφία.

Ιδιαίτερα οι οικισμοί του Μαίναλου (Γορτυνία) και του Πάρωνα (Κυνουρία) έχουν να αναδείξουν σημαντικό αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον επηρεασμένο, ορισμένες φορές, από τη νεοκλασική τάση και την αιγαιοπελαγίτικη αρχιτεκτονική.

Ο συνδυασμός της πέτρας απ' τα αρκαδικά βουνά και η τέχνη των Αρκαδικών μαστόρων είναι φημισμένος. Αποτέλεσμα αυτού του συνδυασμού είναι το χτίσιμο απλών σπιτιών, αρχοντικών, εκκλησιών και γεφυρών που υπάρχουν μέχρι και σήμερα. Η «εξαφάνιση» πολλών απ' αυτών οφείλεται στον Β' παγκόσμιο πόλεμο και τον εμφύλιο έπειτα. Έτσι διάφοροι οικισμοί που έχουν να μας «αναδείξουν» κτίσματα με αυτή την αρχιτεκτονική είναι: η Στεμνίτσα, η Δημητσάνα, τα Λαγκάδια, η Βυτίνα, το Λεβίδι, τα Μαγούλιανα, το Βαλτεσινικό και ο Πλάτανος.(Cooper,Kourelis,2002)

3.1) Κατασκευή

Η παραδοσιακή αρχιτεκτονική των οικισμών αυτών και γενικότερα στα χωριά της Αρκαδίας βασίζεται στο τύπο σπιτιού που ονομάζεται «Ανωγοκάτωγο μακρινάρι». Τα σπίτια είναι κατεξοχήν διώροφα.(Κωνσταντινόπουλος,1987)

- Το κατώι το χρησιμοποιούσαν ως στάβλο το χειμώνα και το καλοκαίρι ως χώρο διαμονής λόγω δροσιάς. Συνδέονταν με το πρώτο όροφο με σκάλα, το λεγόμενο καταρράκτη, για διευκόλυνση το χειμώνα. Επίσης στο κατώι υπήρχε και το κελάρι.

- Στο όροφο υπήρχαν μόνο δωμάτια που διακρίνονται σε:
 - 1) Η εμπατή δηλαδή ο χώρος της εισόδου
 - 2) Το χειμωνιάτικο δωμάτιο δηλαδή ο χώρος διαμονής του χειμώνα με το τζάκι
 - 3) Η καμαρούλα δηλαδή ο μικρός χώρος αποθήκης ή και ύπνου αν η οικογένεια ήταν μεγάλη
 - 4) Τα μεσημβρινά δωμάτια ή αλλιώς σάλα, ξενώνας ή και νοντάς δηλαδή δωμάτια που εκεί κοιμόταν σχεδόν όλη η οικογένεια με παράθυρα και αργότερα μπαλκόνια

 - Το μπάνιο δεν υπήρχε μέσα στο σπίτι. Στην αυλή του σπιτιού είχαν φτιάξει ένα μικρό, συνήθως, ξύλινο και πέτρινο δωματιάκι (1x1) με ένα μικρό λάκκο μέσα που λεγόταν ο απόπατος. Νερό έφερναν απ' τις βρύσες του χωριού με βαρέλια.
 - Στην αυλή, ωστόσο, υπήρχαν εκτός από το αποχωρητήριο, ο φούρνος (ξυλόφουρνος) και η στοίβα με τα καυσόξυλα.
 - Στη σκεπή συναντάμε δύο βασικούς τύπους:
 - 1) Τη δίρριχτη με δύο ορθογώνιες πλάτες που συναντάμε σε στάβλους και αποθήκες κυρίως και
 - 2) Τη τετράρριχτη με δύο πλάτες και δύο σκούφια που τη συναντάμε στα σπίτια.
- Για τη σκεπή χρησιμοποιούσαν κεραμίδια.
- Μπαλκόνια δεν συνηθίζονται σε αυτήν την αρχιτεκτονική, βέβαια, σε πολλές περιπτώσεις προστέθηκαν αργότερα. (Κωνσταντινόπουλος,1987)

3.2) Υλικά κατασκευής

Στις αρχιτεκτονικές κατασκευές έχουν χρησιμοποιηθεί και συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται μια μεγάλη γκάμα υλικών όπως ο λίθος, ο οπτόπλινθος, το ξύλο, το μάρμαρο, ο σίδηρος, ο χάλυβας, το αλουμίνιο και το οπλισμένο σκυρόδεμα. Τα τελευταία εκατό χρόνια η πρόοδος στη μεταλλουργία, τη χημεία και τη φυσική είχε σαν συνέπεια μια ουσιαστική βελτίωση στην ποιότητα των υλικών. Για τη περίοδο που ασχολούμαστε θα μελετήσουμε τα εξής υλικά: το ξύλο, το λίθο ή αλλιώς πέτρα και το σίδηρο.(Φιλιππίδης,1985)

α) Το ξύλο το προμηθεύονταν από το γειτονικό βουνό του Μαίναλου, ήταν από δρυ, κέδρο και έλατο. Το ξύλο μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αυτόνομο (π.χ. δοκός και υποστύλωμα) και σε σύνθεση με άλλα υλικά (π.χ. στέγες, πατώματα, κουφώματα). Το πλεονέκτημά του είναι η μεγάλη αντοχή του σε δυνάμεις παράλληλες προς τις ίνες του και αυτό είναι που το έκανε κατάλληλο υλικό για χρήση ως οριζόντιο στοιχείο μιας κατασκευής.

β) Το σίδηρο είναι ένα δομικό υλικό ακριβό και το χρησιμοποιούσαν για τα φουρούσια και στα παράθυρα. Συνήθως η χρήση του γινόταν σε συνδυασμό με άλλα υλικά. Άλλα υλικά, όχι τόσο κύρια σε μια κατασκευή αλλά τόσο σημαντικά και αναντικατάστατα ήταν τα εξής: η λάσπη, το κουρασάνι και ο ασβέστης.

γ) Κουρασάνι είναι ένα παραδοσιακό κονίαμα, γνωστό από την αρχαιότητα. Το κουρασάνι ήταν φτιαγμένο από ασβέστη, άμμο, νερό, τριμμένο κεραμίδι, θηραϊκή Γη και άλλα δευτερεύοντα αδρανή υλικά. Πολλές φορές, βέβαια, οι τεχνίτες το εμπλούτιζαν με τραγόμαλο και άχυρο. Ήταν εξαιρετικά ανθεκτικό στο χρόνο και στις καιρικές συνθήκες και απρόσβλητο από την υγρασία.

δ) Η λάσπη είναι ένα συνδετικό κονίαμα. Είναι αυτό το υλικό που θα μπει ανάμεσα στις πέτρες και θα τις «δέσει».

ε) Ο ασβέστης είναι ένα φθινό και πολυχρησιμοποιημένο υλικό. Είναι και αυτό ένα συνδετικό υλικό όπως η λάσπη. Τέλος ο ασβέστης χρησιμοποιείται ακόμη για το σοβά (επίχρισμα) και το βάψιμο.

στ) Οι πέτρες ήταν ασβεστολιθικής μορφής, και τις χρησιμοποιούσαν ακατέργαστες. Η πέτρα είναι ένα υλικό που αντέχει μόνο σε θλίψη, κατά συνέπεια δεν κάνει για υλικό οριζοντίων φερόντων στοιχείων. Εμφανίζει όμως ένα ακόμη μειονέκτημα, είναι ένα ψαθυρό υλικό δηλαδή εμφανίζει περιορισμένο στάδιο πλαστικής συμπεριφοράς, με αποτέλεσμα να θραύεται εύκολα. Τα υλικά που χρησιμοποιούσαν για την δόμηση της πέτρας ήταν πρωτογενή. Ένα παράδειγμα είναι: για να δέσουν μεταξύ τους τις πέτρες χρησιμοποιούσαν μίγμα ζεσταμένου θειαφιού και κρόκου αυγού, το οποίο μόλις στέγνωσε ήταν απολύτως συμπαγές. Ενώ στο χτίσιμο των θόλων ή στα σημεία επαφής υπογείου και ισογείου χρησιμοποιούσαν μίγμα από κοκκινόχωμα και ασβέστη.

ζ) Τέλος, τα μεταλλικά υλικά που χρησιμοποιούσαν στις κατασκευές τους τα εξασφάλιζαν από εμπορικές συναλλαγές που είχαν με εμπόρους απ' την Αθήνα.

3.3) Τρόπος κατασκευής

Η κατασκευή ενός έργου απαιτούσε πολλά άτομα διαφόρων ειδικοτήτων όπως και τα ανάλογα ζώα για τη μεταφορά των υλικών. Αυτή την ομάδα την ονόμαζαν «μπουλούκι». Απαρτίζονταν από έναν πρωτομάστορα, τους τριώτες και τα μαστορόπουλα. Οι τριώτες ήταν μαθητευόμενοι τεχνίτες γι' αυτό έχτιζαν εσωτερικά. Τα μαστορόπουλα μετέφεραν τα υλικά στους μαστόρους από τις σκαλωσιές. Βέβαια υπήρχαν και τρεις ειδικότητες ακόμα που αξίζει να τις σημειώσουμε. Πρώτη είναι η ειδικότητα του λιθοξόου που λάξευε τις πέτρες. Δεύτερη είναι η ειδικότητα του νταμαρτζή που εξόδευε τις πέτρες και η τρίτη ειδικότητα είναι ο λασπιτζής που καθήκον του ήταν να φτιάξει τη λάσπη. Αξίζει να σημειωθεί η ιδιωματική γλώσσα που χρησιμοποιούσαν μεταξύ τους. Διάφορες λέξεις:

- Αγιοδουλειά =έτσι αποκαλούσαν τη δουλειά τους
- Μάνα = πρωτομάστορας
- Ακόνι = πάψε
- Μπαγιάκλα = λάσπη
- Γκούρα = πέτρα
- Γρίβας = ασβέστης
- Γιαπί = σπίτι
- Γκούρα = πέτρα
- Μπαγιάκλα = λάσπη
- Μπάνικα = ωραία
- Πατσαβιά = χρήματα
- Ζαντεύω = χαζεύω
- Πατέλος = χωροφύλακας
- Γρυστερό = σαπούνι

(Κωνσταντινόπουλος,1987)

Η κατασκευή ενός σπιτιού στην Αρκαδία ήταν κοινός για όλα τα σπίτια εκείνης της εποχής, ένα παραλληλεπίπεδο με τη μία πλευρά μεγαλύτερη κατά 1/3 από την άλλη. Τότε οι μάστοροι «έβγαζαν» τα σχέδια του σπιτιού, δηλαδή που θα ήταν οι πόρτες, τα παράθυρα και ότι άλλο υπήρχε.(Cooper,Kourelis,2002)

Στο χωριό Μαγούλιανα και συγκεκριμένα στη κατοικία που μελετώ, το είδος θεμελίωσης είναι με λίθους.

α) Η θεμελίωση γινόταν με απλή τοποθέτηση των λίθων επί του βράχου, σε τυχόν εκσκαφή χώματος συνέχιζαν μέχρι την εύρεση κάποιου βράχου.

β) Οι τοιχοποιίες ήταν λίθινες. Στη βάση του σπιτιού ήταν γύρω στα 90 έως 100 εκατοστά και 50 έως 70 εκατοστά ήταν στη κορυφή. Οι εσωτερικοί τοίχοι ήταν από ξύλο και καλάμια με γέμισμα από ασβεστοκονίαμα. Σοβά είχαν μόνο στους εσωτερικούς τοίχους και όχι στους εξωτερικούς. Στους εξωτερικούς τοίχους αναπτύσσονταν οριζόντιοι ελκυστήρες από ξύλινα στοιχεία (ξυλοδεσιές).

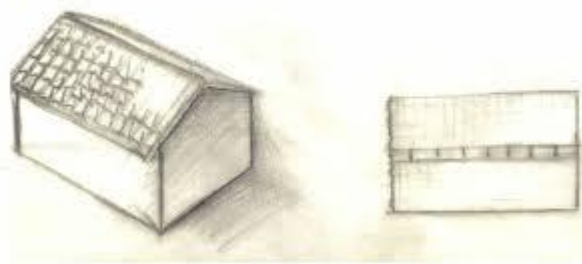
γ) Τα ανοίγματα του σπιτιού, οι πόρτες και τα παράθυρα ήταν μικρά σε διαστάσεις, θέλοντας έτσι να αποφύγουν τις ακραίες καιρικές συνθήκες της περιοχής. Τα ανώφλια των ανοιγμάτων αποτελούνταν από κορμούς δένδρων ή και σανίδες. Οι κορμοί των δένδρων ή και οι σανίδες εισχωρούσαν στην τοιχοποιία και έτσι γεφύρωναν το κενό που δημιουργούνταν με το άνοιγμα.

δ) Το πάτωμα ήταν ξύλινο και αποτελούνταν από σανίδες. Οι διαστάσεις των σανίδων ήταν 4 επί 30 και τις τοποθετούσαν είτε απευθείας στην τοιχοποιία είτε μέσω της διαμήκουσ δοκού ώστε να εξασφαλίζεται η σωστή κατανομή των φορτίων στο τοίχο.

ε) Οι στέγες ήταν κύριο μέρος του σπιτιού, καθώς το προστάτευαν από τις καιρικές συνθήκες. Αποτελούνται από επικλινή επίπεδα, πολύ απότομα θα λέγαμε, για την ταχύτερη απομάκρυνση των νερών και των χιονιών. Ήταν μια κατασκευή από πλέγμα ξύλων με επικάλυψη από κεραμίδια.

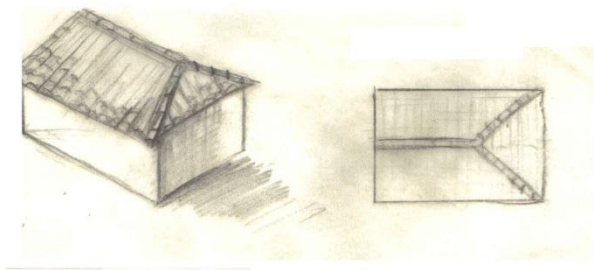
Μια στέγη μπορεί να έχει από δύο μέχρι και τρία επικλινή επίπεδα. Υπάρχουν τριών ειδών στέγες.

- Το πρώτο είδος, η δίρριχτη στέγη έχει δύο επικλινή επίπεδα στηριζόμενα σε όλο μήκος των μακρύτερων πλευρών του σπιτιού. Και τα δύο αυτά επικλινή επίπεδα κατέληγαν στο λεγόμενο «κεντρί» ή κορυφή.

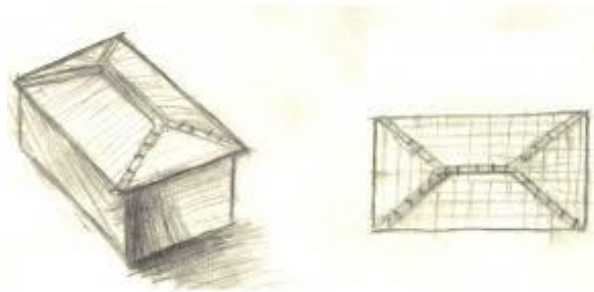
Εικόνα 17 : Δίρριχτη στέγη
(5a.arch.ntua.gr)

- Το δεύτερο είδος, η τρίρριχη στέγη έχει τρία επίπεδα επικλινή και ένα κεντρί με μια καμινάδα.

Εικόνα 18 : Τρίρριχη στέγη
(5a.arch.ntua.gr)

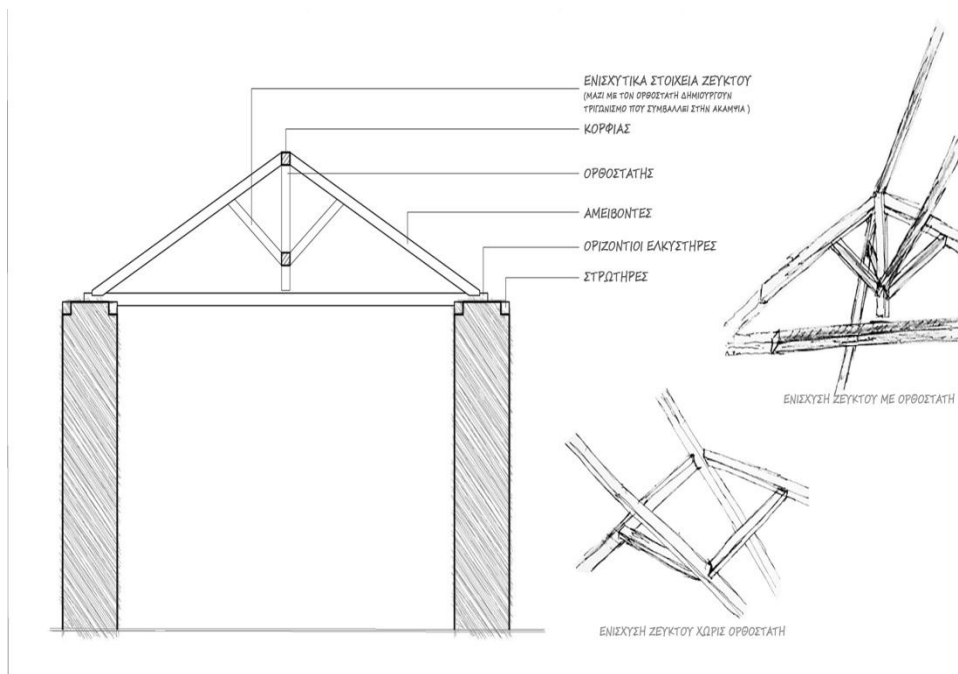
- Το τρίτο και τελευταίο είδος, είναι η τετράρριχη στέγη με τέσσερα επίπεδα και με ένα ή δύο κεντριά.

Εικόνα 19 : Τετράρριχη στέγη
(5a.arch.ntua.gr)

Στο εσωτερικό της στέγης και στα τρία είδη υπήρχαν ξύλα που έδραζαν στους δοκούς με καρφιά στερεωμένα στις πλάκες. Αναλυτικότερα, οι στέγες αποτελούνται από τα ζευκτά, δηλαδή δικτυωτούς φορείς που τοποθετούνταν ανάλογα με το τύπο της στέγης. Βασικά στοιχεία των ζευκτών είναι:

- Οι αμείβοντες, δύο ράβδους που σχηματίζουν την κλίση της στέγης.
- Τον ελκυστήρα, την οριζόντια ράβδο που στηρίζει τους αμείβοντες.
- Τον ορθοστάτη ή αλλιώς κορφιά τη κάθετη ράβδο που τοποθετείται στην γωνία που ενώνονται οι αμείβοντες.
- Τις αντηρίδες ή αλλιώς ενισχυτικά στοιχεία ζευκτού δύο μικρές ράβδους που η μια τους άκρη ενώνεται με τους αμείβοντες και η άλλη με τον ορθοστάτη.
- Δευτερεύοντα στοιχεία είναι οι τεγίδες, οι επιτεγίδες, το σανίδωμα και τα αντιανέμια.

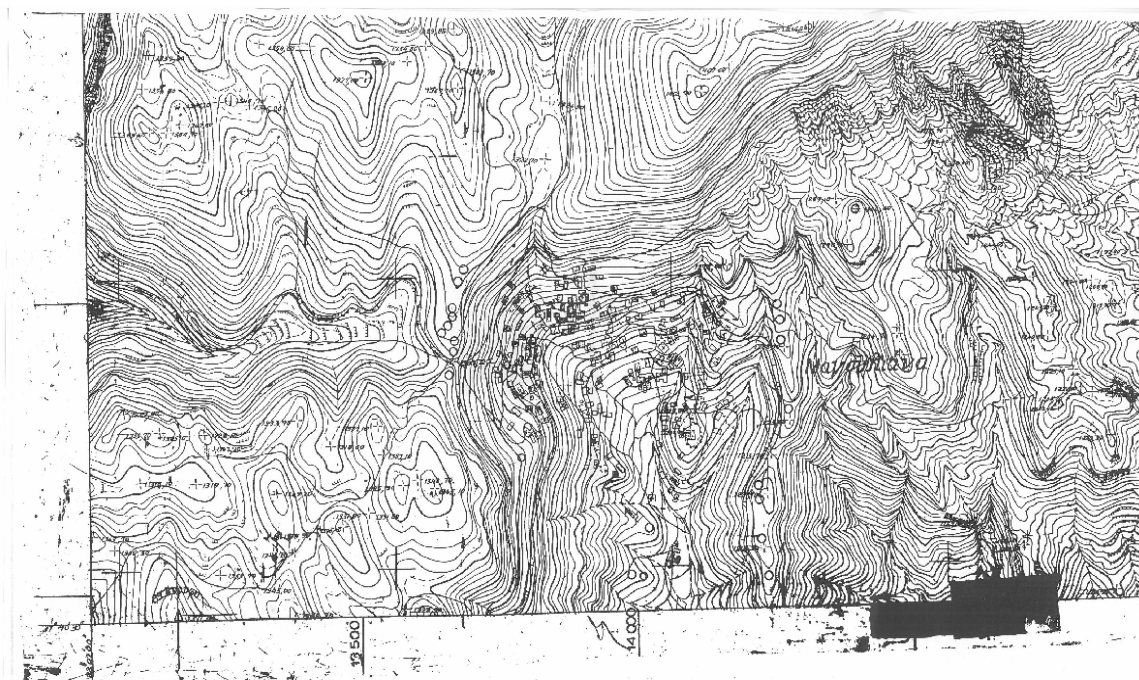
Εικόνα 20 : Ζευκτή στέγη

(5a.arch.ntua.gr)

ζ) Οι καμινάδες ήταν απλές, πέτρινες και τετράγωνες.

η) Τα μπαλκόνια δεν συναντώνται συχνά στα σπίτια της Αρκαδίας. Αυτό που θα συναντούσες ήταν κάτι σαν σκέπαστρο στην είσοδο του σπιτιού, το λεγόμενο «χαγιάτι». Ωστόσο, τα χρόνια πέρασαν και ήρθε το 1950, όπου το τσιμέντο έκανε την εμφάνισή του. Τότε πολλοί έφτιαξαν στα ήδη υπάρχοντα σπίτια, μπαλκόνια, τσιμεντένιες αυλές αλλά προχώρησαν και σε προσθέσεις ολόκληρων δωματίων (π.χ. κουζίνες, μπάνια) και έτσι διευκόλυναν την καθημερινότητά τους.

4. Χωριό Μαγούλιανα

Εικόνα 21 : Τοπογραφικό

(Γεωγραφική υπηρεσία στρατού)

Τα Μαγούλιανα είναι ένα ιδιαίτερο όνομα και θα μπορούσαμε να πούμε μοναδικό. Το όνομα αυτό προέρχεται από τη σλαβική λέξη «magila» που σημαίνει «λόφος», «ύψωμα».

Μέχρι το 1927 το χωριό λεγόταν Αργυρόκαστρο αλλά έπειτα έμεινε η ονομασία Μαγούλιανα. Τα Μαγούλιανα έχουν υποστεί πολλές καταστροφές. Μια από αυτές ήταν στις 5 Ιουλίου του 1825 από τον Ιμπραήμ καθώς το χωριό ήταν ο τόπος καταγωγής του πρώτου ανθυπασπιστή του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, Φωτίου Χρυσανθακοπούλου ή αλλιώς Φωτάκου.

Το χωριό έχει πληγεί από την εξωτερική μετανάστευση, με αποτέλεσμα το χειμώνα να έχει μόνο 50 κατοίκους. Την περίοδο του 1950-1960 η μετακίνηση των Μαγουλιάνων γινόταν κυρίως προς την Αμερική, Αυστραλία και τον Καναδά λόγω της ανεργίας και της υποαπασχόλησης στην Ελλάδα. Βέβαια το καλοκαίρι είναι γεμάτο από κόσμο και επισκέπτες. (<http://www.magouliana.gr>)

4.1) Τοποθεσία

Εικόνα 22 : Αθήνα – Μαγούλιανα

<http://travelphoto.gr>

Το χωριό Μαγούλιανα βρίσκεται σε ένα μοναδικό φυσικό περιβάλλον, περιτριγυρισμένο με έλατα, στο Μαίναλο, στο δρόμο Βυτίνας-Δημητσάνας και απέχει απ' την Αθήνα περίπου 200χλμ.

Συγκεκριμένα απέχει 58χλμ από τη Τρίπολη, πρωτεύουσα του νομού Αρκαδίας και μόλις 12χλμ απ' τη Βυτίνα. Έχει υψόμετρο 1360μέτρα και έτσι είναι το υψηλότερο χωριό της Πελοποννήσου.

Είναι κτισμένο στην κορυφή ενός υψώματος, και απλώνεται αμφιθεατρικά στη βουνοπλαγιά. Η αρχιτεκτονική του χωριού είναι γορτυνιακή - παραδοσιακή με ντόπια γκρίζα ασβεστολιθική πέτρα με διάφορες νεοκλασικές επιρροές όπως φουρούσια. Διαθέτει τρεις εκκλησίες, πολλά εκκλησάκια και δύο παλιά πετρόχιστα γεφύρια.
<http://www.magouliana.gr>

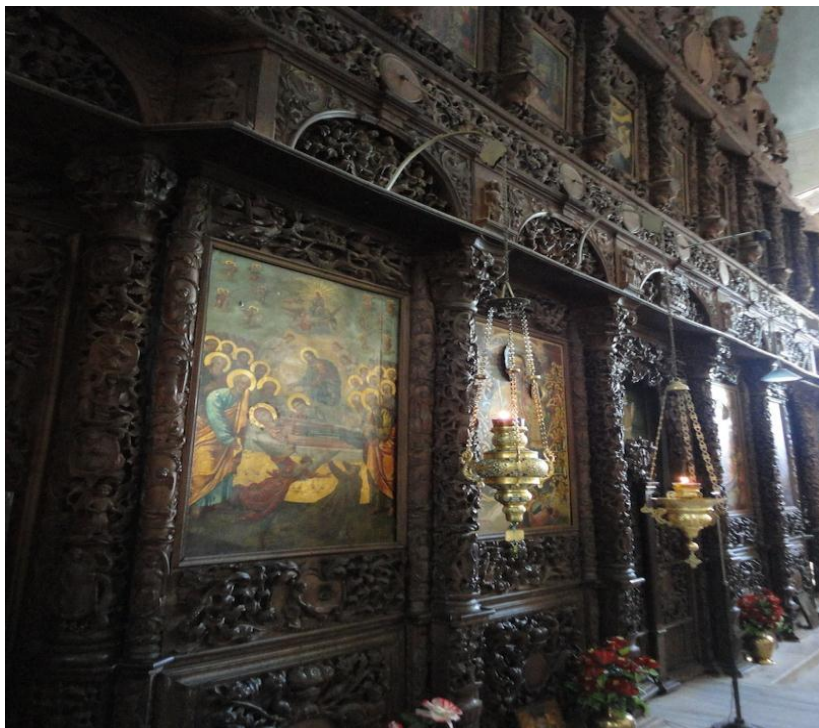

Εικόνα 23 : Πανοραμική θέα – Μαγούλιανα - Θέση κατοικίας

(<https://www.google.gr/maps/place/Μαγούλιανα>)

4.2) Εκκλησίες

α) Κοίμηση της Θεοτόκου που κτίστηκε το 1840. Διαθέτει ένα ξυλόγλυπτο τέμπλο που χαρακτηρίζεται ένα απ' τα ωραιότερα της Ευρώπης. Το τέμπλο είναι έργο του Ηπειρώτη μάστορα Χριστόδουλου με διαστάσεις 10 επί 4,70 μέτρα. (<http://www.magouliana.gr>)

Εικόνα 24 : Ξυλόγλυπτο τέμπλο – Κοίμηση της Θεοτόκου

(Επι τόπου καταγραφή)

β) Άγιος Δημήτριος που ξανακτίστηκε το 1835 αφού είχε σχεδόν όλη καταστραφεί από πυρκαγιά. Διαθέτει σπάνιες βυζαντινές τοιχογραφίες. Ανακηρύχθηκε διατηρητέο το 1989. (<http://www.magouliana.gr>)

Εικόνα 25 : Άγιος Δημήτριος

(<http://magouliana.gr/eklisies/>)

γ) Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος που κτίστηκε στις αρχές του 18^{ου} αιώνα. Διαθέτει θαυμάσιες αγιογραφίες που πρόσφατα ολοκληρώθηκαν από τον αγιογράφο Νότα Κόλλια με τη βοήθεια των Μαγουλιανιτών. (<http://www.magouliana.gr>)

Εικόνα 26 : Ιωάννης ο Πρόδρομος

(<http://magouliana.gr/eklisies/>)

5. Αποτύπωση κατοικίας Οικογένειας Μπουρνά

Η αρχική κατοικία είναι κατασκευής του 1908. Έπειτα υπήρξε επέκταση κατοικίας έτους 1983. Η αρχική κατοικία έχει εμβαδόν 76.50m^2 . Η μετέπειτα επέκταση της έχει εμβαδόν 34.60m^2 . Η κατοικία αποτελείται από το ισόγειο και το πρώτο όροφο. Στο πρώτο όροφο υπάρχει και αυλή εμβαδού 30.41m^2 . Η επέκταση έγινε και στο ισόγειο και στο πρώτο όροφο. Το συνολικό εμβαδόν οικοπέδου είναι 86m^2 . (Επι τόπου καταγραφή)

- Γεωγραφική θέση κατοικίας

Η κατοικία βρίσκεται στο τέλος της βουνοπλαγιάς. Το έδαφος στη περιοχή της κατοικίας είναι σχετικά επίπεδο, η μόνη εξαίρεση είναι στη πίσω όψη (δυτική πλευρά) υπάρχει λόφος ύψους 3.30m , με αποτέλεσμα ο πρώτος όροφος από τη πίσω όψη να είναι ισόγειο. Από την νότια πλευρά η κατοικία είναι μεσοτοιχία με άλλη κατοικία ίδιας κατασκευής (περίπου ίδιας χρονολογίας). Η βορινή πλευρά και η ανατολική πλευρά συνορεύουν με το δρόμο.

Εικόνα 27 : Θέση κατοικίας

(Επι τόπου καταγραφή)

Η αρχική κατοικία του 1908 είναι κατασκευή από πέτρες, ασβεστολιθικής μορφής. Το πάτωμα είναι από σανίδες και ξύλα, ενώ και οι εσωτερικοί τοίχοι είναι και αυτοί με σανίδες ξύλου. Η στέγη είναι όλη από ξύλινους δοκούς και καλύπτεται από κεραμίδια. Τέλος τα κουφώματα και η πόρτα είναι επίσης ξύλινα.

Η επέκταση της κατοικίας που έγινε το 1983 είναι κατασκευή από τσιμέντο με τούβλα, μόνο το πάτωμα είναι από σπλισμένο σκυρόδεμα.

5.1) Φωτογραφίες Κατοικίας

Εικόνα 28 :

Πρόσοψη κατοικίας
ανατολική πλευρά

Λεπτομέρειες:

Η σκεπή είναι ξύλινη.

Το μπαλκόνι και η σκάλα πριν το 1983 ήταν ξύλινα. Μετά την επέκταση έγιναν από τσιμέντο. Οι εξωτερικοί τοίχοι είναι πάχους 70cm και είναι πέτρινοι. (Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 29: Βορεινή πλευρά κατοικίας

Λεπτομέρειες:

Εκεί που είναι η κόκκινη γραμμή διαχωρίζεται η πέτρινη κατοικία με την επέκτασή της, αριστερά η πέτρινη κατοικία.

(Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 30: Δυτική πλευρά κατοικίας

Λεπτομέρειες:

Η πλευρά αυτή είναι από την επέκταση της κατοικίας.

Τα σκαλιά οδηγούν στην αυλή.

(Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 31 : Σκεπή

Λεπτομέρειες:

Η σκεπή είναι ξύλινη με μεταλλικά υποστυλώματα.

(Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 32 :

Η αρχική πόρτα της κατοικίας είναι ξύλινη με διαστάσεις 1m πλάτος και 1,90m ύψος.

Λεπτομέρειες:

Οι πόρτες εκείνη την εποχή κατασκευάζονταν πιο μικρές από τις σημερινές για δύο λόγους. Πρώτον, οι ανθρώπινες διαστάσεις ήταν πιο μικρές. Δεύτερον, δεν ήθελαν να δημιουργήσουν μεγάλα ανοίγματα γιατί θα είχαν απώλειες θερμοκρασίας.

(Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 33 : Η μετέπειτα πόρτα της κατοικίας είναι σιδερένια με διαστάσεις 1,25m πλάτος και 2,15m ύψος. (Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 34 :

Τα κουφώματα της κατοικίας είναι όλα ξύλινα με διαστάσεις 1,10m πλάτος και 1,10m ύψος.

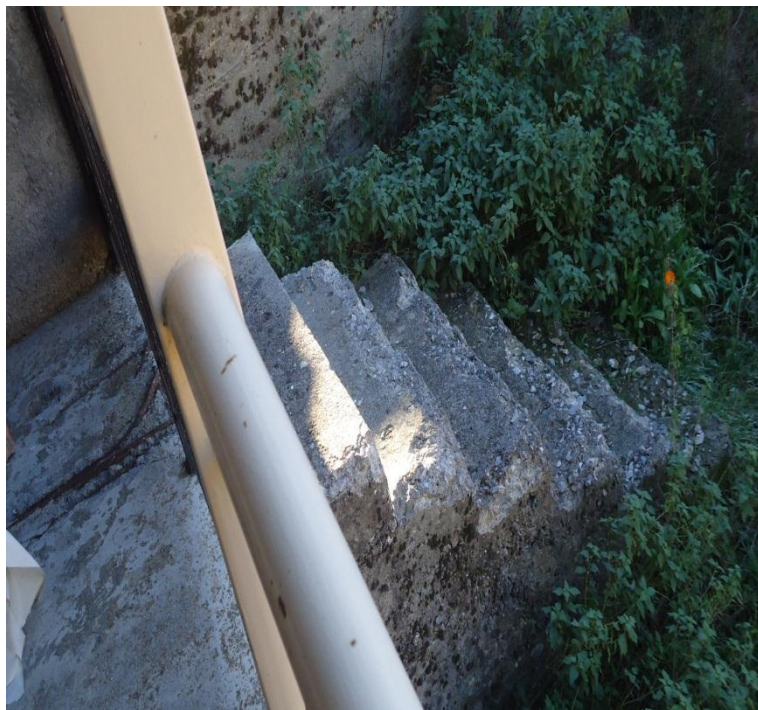
Λεπτομέρειες: Τα αρχικά κουφώματα είχαν τις ίδιες διαστάσεις με τα τωρινά κουφώματα.

(Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 35 :

Η σκάλα που οδηγεί στη αυλή της κατοικίας.

Λεπτομέρειες:

Αποτελείται από 6 πατήματα διαστάσεων 0,15cm με ύψος σκάλας 1,40m.

(Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 36 :

Η αυλή της κατοικίας είναι στη πίσω όψη (δυτική πλευρά) και το σχήμα της είναι τραπέζιο.

Λεπτομέρειες:

Οι διαστάσεις του είναι 6m μεγάλη πλευρά, 2m η μικρή πλευρά και 7,70m η άλλη της πλευρά (εσωτερική). Η εξωτερική πλευρά της που συνορεύει με το δρόμο δεν είναι ευθεία γραμμή. (Επι τόπου

καταγραφή)

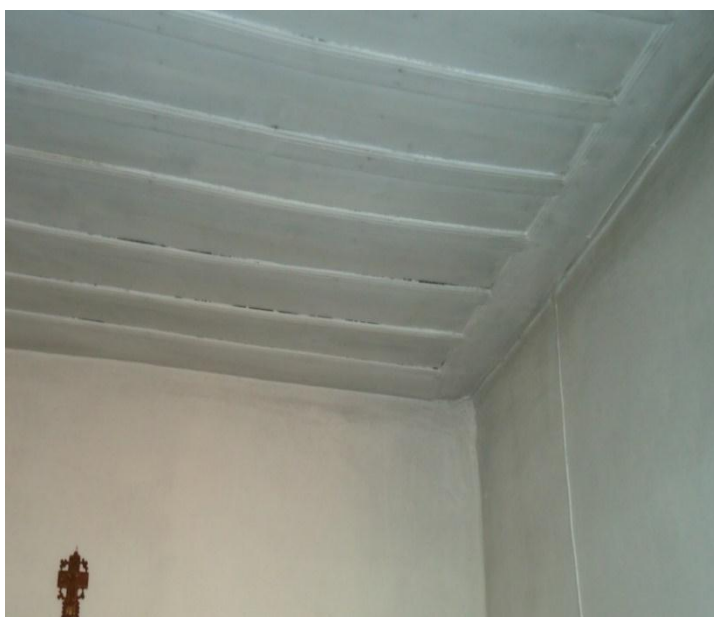

Εικόνα 37 :

Η υποδοχή της κατοικίας από την καινούργια είσοδο της κατοικίας.

Λεπτομέρειες:

Χαρακτηριστικό αυτό της φωτογραφίας είναι η πόρτα του μπάνιου που φαίνεται απέναντι από την είσοδο. Αυτό συμβαίνει σε πολλές κατοικίες εκείνης της εποχής καθώς τα μπάνια κατασκευάζονταν σε μετέπειτα επεκτάσεις. Ο αριστερός τοίχος είναι πέτρινος και 70cm. (Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 38 :

Το ταβάνι του χειμωνιάτικου δωματίου καθώς εκεί βρισκόταν το τζάκι το οποίο ζέστανε ολόκληρη την οικογένεια.

Λεπτομέρειες:

Κατασκευασμένο από σανίδες ξύλου.

(Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 39 :

Το ταβάνι και ο πέτρινος τοίχος της καμαρούλας της κατοικίας αλλά και χώρος ύπνου καθώς η οικογένεια αποτελούνταν από πολλά μέλη.

Λεπτομέρειες:

Η καμαρούλα αυτή διαθέτε μια καταπακτή με ξύλινη σκάλα, το λεγόμενο καταρράκτη, και συνέδεε την

κατοικία με το κατώι. Αυτό γινόταν για διευκόλυνση της οικογένειας τους δύσκολους χειμωνιάτικους μήνες.

(Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 40 :

Η πόρτα που οδηγεί στο μπαλκόνι της κατοικίας.

Λεπτομέρειες:

Οι διαστάσεις της πόρτας είναι 0,60m πλάτος και 1,10m ύψος. Η κατασκευή της είναι από ξύλο. Το μπαλκόνι πριν την ανακαίνιση ήταν και αυτό ξύλινο.

(Επι τόπου καταγραφή)

(Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 41 :

Το τζάκι που βρίσκεται στο δωμάτιο της μετέπειτα κατοικίας.

Λεπτομέρειες:

Χαρακτηριστικό είναι η παραδοσιακή μορφή του με τα τούβλα και το μάρμαρο.

Εικόνα 42 :

Το κατώι της κατοικίας που βρίσκεται κάτω από τη καμαρούλα.

Λεπτομέρειες:

Το κατώι το χρησιμοποιούσαν για αποθήκευση ξύλων και διάφορων υλικών.

(Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 43: Η αυλή της κατοικίας από την πλευρά της επέκτασης.

Λεπτομέρειες:

Η πλευρά που φαίνεται δεν είναι ευθεία γραμμή.

(Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 44 : Τα ζευκτά της σκεπής που κατασκευάστηκαν από ξύλινους δοκούς.

Εικόνα 45 : Εξωτερικά η σκεπή με την καμινάδα του παλιού τζακιού του σπιτιού. Η δεξιά πλευρά είναι παλιά. Λεπτομέρειες : Η κόκκινη γραμμή διαχωρίζει την παλιά κατοικία από την μετέπειτα.

Εικόνα 46 : Η κατοικία στο χωριό Μαγούλιανα.

Λεπτομέρειες : Η αριστερή πλευρά της μπλε γραμμής είναι η παλιά πέτρινη κατοικία.

5.2) Φθορές κατοικίας

Μία παραδοσιακή κατοικία κατασκευασμένη εδώ και πολλές δεκαετίες θα έχει πολλές φθορές. Για να αποκαταστήσουμε την κατοικία πρέπει πρώτα να εντοπίσουμε τις φθορές του, αλλά και τα αίτια που τις προκάλεσαν. Παραθέτω φωτογραφίες με τις φθορές της κατοικίας.

Εικόνα 47 :

Το ταβάνι της κατοικίας είναι πρόχειρα τοποθετημένο και χρήζει επισκευή.

(Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 48 : Όπως φαίνεται στη φωτογραφία υπάρχει κατάρρευση σοβά.

(Επι τόπου καταγραφή)

Εικόνα 49

(Επι τόπου καταγραφή)

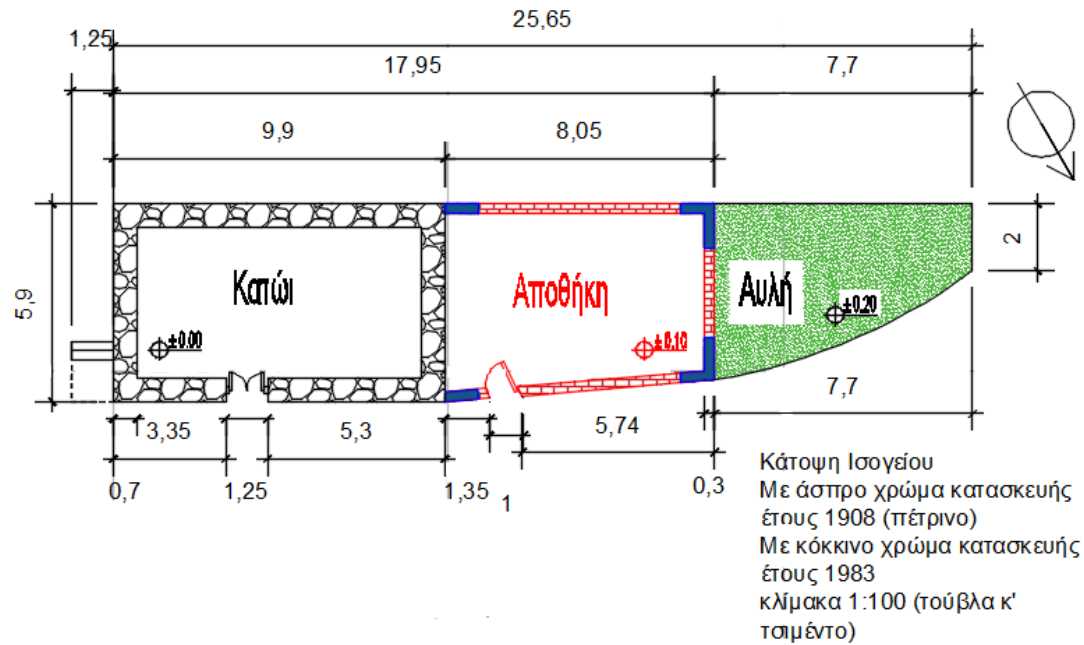

Εικόνα 50 : Η κατοικία έχει υποστεί πολλές φθορές εσωτερικά, κυρίως στα ξύλινα πατώματα, στις ξύλινες οροφές και στο σοβά των τοίχων. Οι φθορές αυτές οφείλονται στην εισροή υγρασίας από την στέγη λόγω εγκατάλειψης και της μη συντήρησης της κατοικίας. (Επι τόπου καταγραφή)

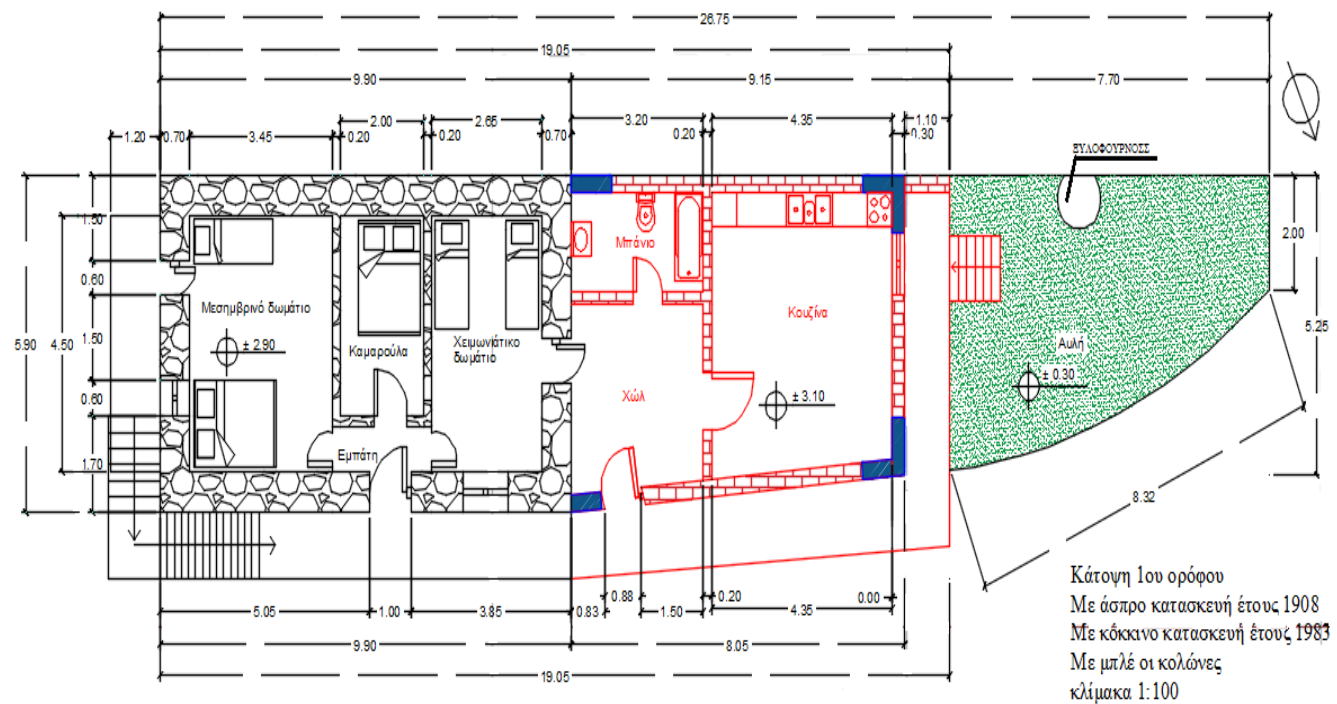
5.3) Σχέδια κατοικίας

1) Κατόψεις

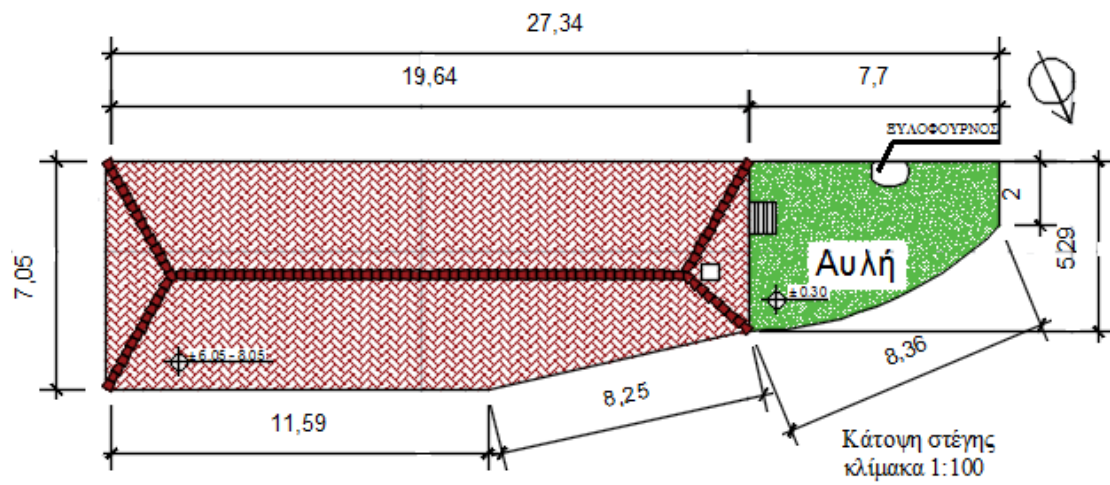
α) Ισόγειο

β) 1^{ος} όροφος

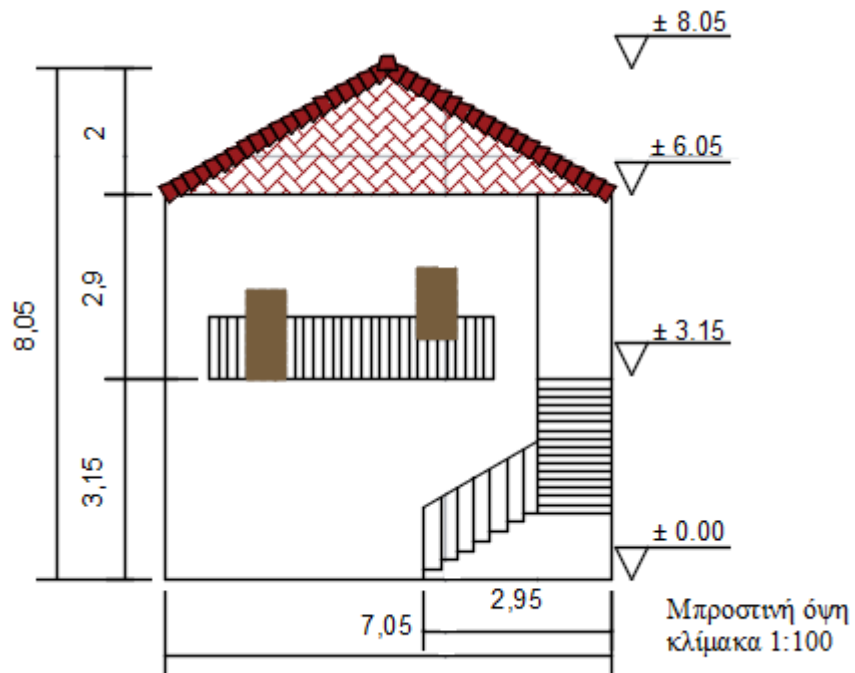

γ) Στέγη

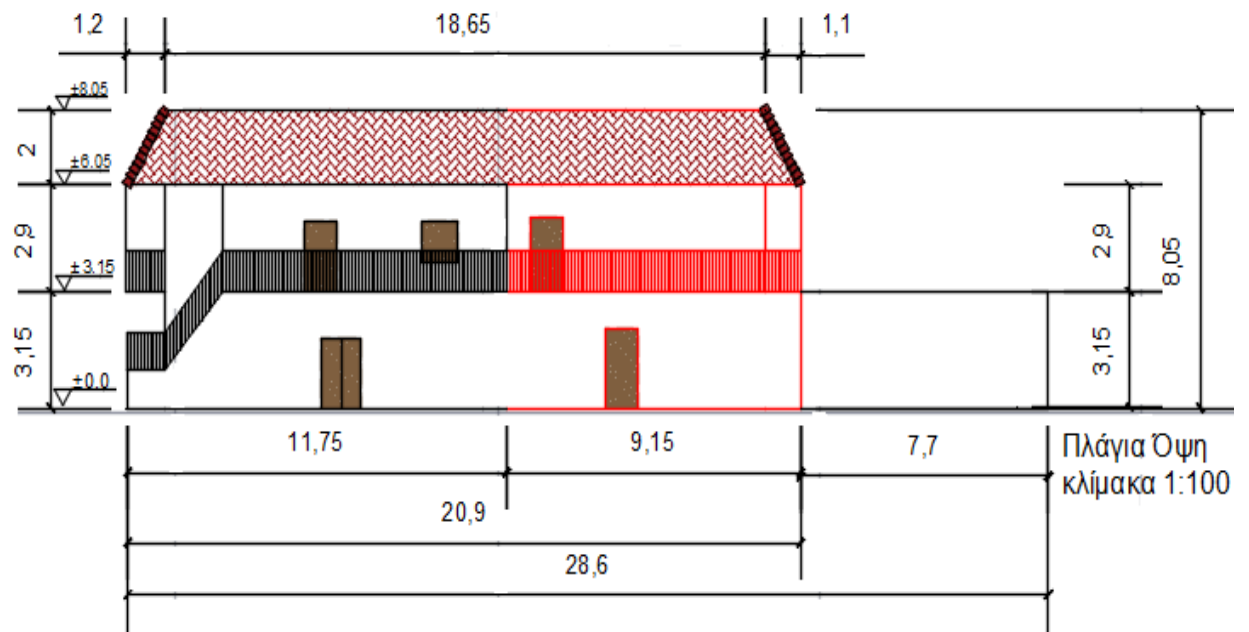

2) Όψης

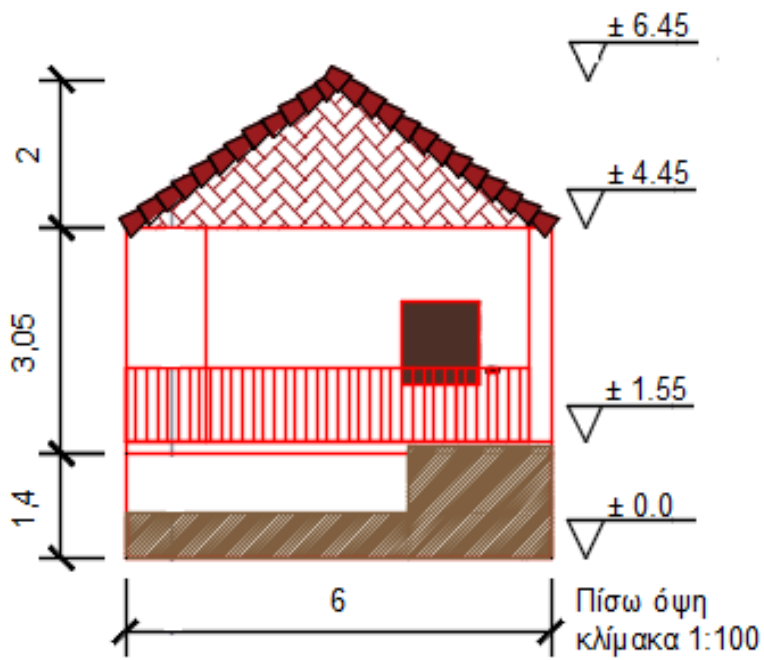
α) Μπροστινή

β) Πλάγια

γ) Πίσω

Συμπεράσματα

Μέσα από την διάβαση μου στην αρχιτεκτονική στις αρχές του 20^{ου} αιώνα στο νομό Αρκαδίας και την αποτύπωση μιας κατοικίας στο χωριό Μαγούλιανα Αρκαδίας γνώρισα τη κουλτούρα του τόπου μου.

Ο φακός μου αποθανάτισε μια τυπική κατοικία που έμεναν οι περισσότεροι Αρκάδες και μου έδωσε να καταλάβω το τρόπο ζωής, τις συνθήκες διαβίωσης και φυσικά την αρχιτεκτονική εκείνης της εποχής.

Βασικό μας μέλημα για τα κτίσματα αυτά, τα οποία διατηρούν την παραδοσιακή αρχιτεκτονική, είναι να τα διασώσουμε από τη φθορά του χρόνου ούτως ώστε να μην χαθεί μαζί τους η κληρονομιά μας.

Με τη συντήρηση της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς εξασφαλίζεται η ιστορική μνήμη κάθε λαού και η βελτίωση της ποιότητας ζωής. Ωστόσο βοηθά στην εξοικονόμηση των φυσικών πόρων και της καταπολέμησης της σπατάλης. Με τη συντήρηση ενός κτιρίου συνεπάγεται η συντήρηση όλων των στοιχείων του. Οι νέες προσθήκες πρέπει να γίνονται με σεβασμό στο παραδοσιακό ύφος του κτιρίου.

Η επιδιόρθωση μιας παραδοσιακής κατοικίας δεν πρέπει να αλλοιώνει τη στατική του λειτουργία, γι' αυτό και η ενίσχυσή του συστήνεται να γίνεται με πρόσθετα στοιχεία στήριξης όπως ξύλινα ή μεταλλικά.

Τέλος, τα αυθεντικά κουφώματα της κατοικίας θα πρέπει να διατηρούνται, να συντηρούνται ή να αποκαθίστανται στην αρχική τους μορφή.

Βιβλιογραφία

- Cooper, F., & Kourelis, K. (2002). *Σπίτια του Μορέα : Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική της Βορειοδυτικής Πελοποννήσου (1205-1955)*. Μέλισσα.
- Ελληνική Αρχιτεκτονική Εταιρεία - Φεσσά-Εμμανουήλ Ελένη. (2009). *Αρχιτέκτονες του 20ου αιώνα*. Ποταμός.
- Καρποδίνη-Δημητριάδη, Έ., Έβερτ, Λ., Φακίδη, Μ., & Μηναιΐδη, Ν. (1993). *Κάστρα της Πελοποννήσου*. Αδαμ.
- Κατσίκια-Πισιμίση, Μ. (2001). *Λαγκαδία Αρκαδίας - 19ος αιώνας και αρχές 20ου - Κειμήλια από ένα λαγκαδινό σπίτι*. Πατάκη.
- Κωνσταντινόπουλος, Χ. (1987). *Η μαθητεία στις κομπανίες των χιτιστών της Πελοποννήσου*. Αθήνα: Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας.
- Κωνσταντινόπουλος, Χ. (1990). *Οι παραδοσιακοί χτίστες της Πελοποννήσου*. Μέλισσα.
- Παπαϊωάννου, Κ. (2003). *Το Ελληνικό παραδοσιακό σπίτι*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις ΕΜΠ.
- Πετρονώτης Αργύρης. (1986). *Ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική - Αρκαδία*. Μέλισσα.
- Ποταμιάνος, Ι. (2014). *Ιστορία Αρχιτεκτονικής του 20ου αιώνα*. Αθήνα: Αντύλη.
- Φιλίπιδης, Δ. (1984). *Νεοελληνική αρχιτεκτονική*. Μέλισσα.
- Φιλίπιδης, Δ. (1985). *Ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική - Κυνουρία*. Μέλισσα.

Ιστότοποι

<https://www.alfavita.gr>

<http://www.e-thasalia.gr>

<https://el-wikipedia.org>

<https://www.google.gr/maps>

<http://www.greekorbis.gr>

<http://www.kastrau.eu>

<http://magouliana.gr>

<http://www.pi-schools.gr>

<http://travelphoto.gr>

<https://unescohot.wordpress.com>

<http://www.vres.gr>

<http://5a.arch.ntua.gr>

